

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ

Державна наукова установа
«Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Генеральний директор
академік НАН України
В.П.Семиноженко
«17» лютого 2020 р.

ПОЛОЖЕННЯ

про академічну добродетель науково-педагогічних, наукових,
педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти

Затверджене рішенням Вченої ради
від 06 лютого 2020 р. протокол №1

Введено в дію наказом
Генерального директора
від 17 лютого 2020 р. № 16-1

Харків 2020

I. Загальні положення

1.1. Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти (далі – Положення) розроблено з урахуванням вимог Законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, “Про наукову і науково-технічну діяльність”, “Про авторське право і суміжні права”, “Про видавничу справу”; Постанов Кабінету Міністрів України “Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)”, “Про затвердження Порядку присудження наукових ступенів”, “Про проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії”; Положення про спеціалізовану вчену раду, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових досягнень.

Положення про академічну доброчесність науково-педагогічних, наукових, педагогічних працівників та здобувачів вищої освіти (далі – учасники освітнього процесу) розроблено з метою розвитку вищої освіти та науки в Україні відповідно до національних пріоритетів і світових стандартів шляхом забезпечення та покращення якості вищої освіти та фундаментальних і прикладних наукових досліджень в Державній науковій установі «Науково-технологічний комплекс «Інститут монокристалів» НАН України (далі – НТК ІМК НАНУ).

1.2. Положення визначає основні вимоги щодо дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу та наукової діяльності Університету під час навчання, викладання, реалізації досліджень.

1.3. Положення спрямоване на забезпечення довіри до результатів навчання та наукових досягнень учасників освітнього процесу на основі дотримання принципів і норм професійної етичної поведінки, високих стандартів в освітньому процесі та науковій діяльності, запобігаючи порушенням академічної доброчесності.

II. Дотримання принципів академічної доброчесності

2.1. Система забезпечення академічної доброчесності, запобігання та виявлення академічного plagiatu є невід'ємною складовою внутрішньої системи забезпечення якості вищої освіти і включає в себе:

- 1) заходи, спрямовані на ознайомлення учасників освітнього процесу із поняттями та вимогами академічної доброчесності;
- 2) виявлення порушень академічної доброчесності учасниками освітнього процесу;
- 3) порядок прийняття відповідних рішень за порушення вимог академічної доброчесності.

2.2. Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними, науковими працівниками передбачає:

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про методи, методики і результати досліджень, джерела використаної літератури та власну освітню і наукову діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- об'ективне оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти.

2.3. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає:

- дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права;
- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної, наукової, творчої діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- самостійне виконання завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

III. Запобігання порушенням академічної доброчесності

3.1. НТК ІМК НАНУ вживає заходів для ознайомлення здобувачів вищої освіти із поняттями та вимогами академічної доброчесності шляхом включення відповідного матеріалу до програми навчальної дисципліни «Підготовка наукових публікацій та проектів», проведення індивідуальних консультацій тощо.

3.2. Особи, які набули статус здобувачів освіти, та працівники НТК ІМК НАНУ беруть на себе зобов'язання дотримуватись академічної доброчесності.

3.3. Запобігання академічному plagiatu у наукових дослідженнях, дисертаціях, публікаціях учасників освітнього процесу полягає у здійсненні технічної перевірки за допомогою спеціалізованих програмних засобів, що можуть згенерувати звіт за результатами перевірки зі встановленням факту наявності чи відсутності plagiatu. Програми можуть знаходитись у відкритому доступі або надаватись НТК ІМК НАНУ компанією-розробником на платній чи безоплатній основі. Алгоритм перевірки робіт на наявність plagiatu визначається окремою інструкцією розробника програми.

3.4. Проходження обов'язкової автоматизованої перевірки дисертацій аспірантів контролюють наукові керівники або завідувачі відділів, відповідальні за проведення попередніх експертіз дисертацій та підготовку висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертацій.

3.5. Проходження обов'язкової автоматизованої перевірки наукових, навчально-методичних праць тощо, які рекомендуються до друку / оприлюднення в мережі Інтернет, контролюють завідувачі відділів або вчений секретар хімічної секції вченої ради НТК ІМК НАНУ.

3.6. Заходами з попередження академічної добroчесності є проведення заходів для учасників освітнього процесу щодо дотримання норм законодавства України про авторське право і суміжні права, правил цитування джерел інформації у разі використання оприлюднених ідей, розробок, тверджень, відомостей при підготовці наукової (творчої) продукції, об'єктивного оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти НТК ІМК НАНУ тощо.

IV. Порушення вимог академічної добroчесності

4.1. Порушенням академічної добroчесності вважається:

академічний плаґіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплаґіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація – вигадування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація – свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плаґіат, самоплаґіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

V. Відповіальність за порушення академічної добroчесності

5.1. Учасники освітнього процесу несуть відповіальність за порушення академічної добroчесності відповідно до вимог законодавства України.

5.2. За порушення академічної добroчесності науково-педагогічні, наукові працівники НТК ІМК НАНУ можуть бути притягнені до академічної відповіальності, зокрема:

- попередження;

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова у присвоєнні або позбавлення присвоєного педагогічного звання, кваліфікаційної категорії;
- позбавлення права брати участь у роботі вченої ради чи займати визначені законом посади;
- позбавлення можливості здійснювати наукове керівництво аспірантами;
- позбавлення можливості викладати дисципліни навчального плану підготовки докторів філософії.

5.3. За порушення академічної добросередньота здобувачі вищої освіти НТК ІМК НАНУ можуть бути притягнені до академічної відповідальності, зокрема:

- попередження;
- повторне проходження оцінювання (проміжного та підсумкового контролю);
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої (освітньо-наукової) програми;
- відрахування;
- відмова у призначенні академічної стипендії;
- відмова у наданні позитивного висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації;
- зняття дисертації з розгляду спеціалізованою вченою радою незалежно від стадії проходження без права її повторного захисту.

5.4. Контроль за дотриманням норм академічної добросередньота здобувачем вищої освіти при виконанні завдань поточного (підсумкового) контролю чи під час атестації здійснює викладач/екзаменаційна комісія.

У разі виявлення факту порушення академічної добросередньота при виконанні завдань поточного (підсумкового) контролю викладач зобов'язаний повідомити (у формі письмової заяви) про зазначений факт порушення першого заступника генерального директора з наукової роботи НТК ІМК НАНУ. Далі питання розглядається на засіданні хімічної секції Вченої ради НТК ІМК НАНУ.

У разі встановлення екзаменаційною комісією факту порушення академічної добросередньота під час проходження здобувачем вищої освіти атестації складається відповідний протокол із рішенням про оцінку "нездовільно".

5.5. Контроль за дотриманням норм академічної добросередньота здобувачем вищої освіти при написанні ним дисертаційної роботи, наукових та ін. статей здійснює керівник/науковий керівник.

У разі виявлення факту порушення академічної добросередньота керівник/науковий керівник зобов'язаний повідомити (у формі письмової заяви) про зазначений факт порушення першого заступника генерального

директора з наукової роботи НТК ІМК НАНУ. Далі питання розглядається на засіданні засіданні хімічної секції Вченої ради НТК ІМК НАНУ.

5.6. Контроль за дотриманням норм академічної добroчесності здобувачем вищої освіти при попередній експертизі дисертації та підготовці висновку про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації здійснюють завідувачі відділів, де здійснюється попередня експертиза, та рецензенти (експерти).

У разі виявлення факту порушення академічної добroчесності завідувач відділу та рецензенти (експерти) зобов'язані повідомити (у формі письмової заяви) про зазначений факт порушення наукового керівника здобувача та першого заступника генерального директора з наукової роботи НТК ІМК НАНУ. Далі питання розглядається на засіданні хімічної секції вченої ради НТК ІМК НАНУ.

Така дисертація не рекомендується до захисту, надається негативний висновок.

5.7. Виявлення спеціалізованою вченою радою порушення академічної добroчесності в дисертації та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені основні наукові результати дисертації, є підставою для відмови у присудженні наукового ступеня без права її повторного захисту.

5.8. Контроль за дотриманням норм академічної добroчесності науково-педагогічними, науковими працівниками при рекомендації видань до друку здійснюють завідувачі відділів, рецензенти (експерти) різних рівнів, вчений секретар хімічної секції вченої ради .

У разі виявлення факту порушення академічної добroчесності при рекомендації рукопису до друку рецензенти (експерти) зобов'язані повідомити (у формі письмової заяви) про зазначений факт завідувача відділу, голову та вченого секретаря хімічної секції вченої ради.

VI. Порядок подання апеляції та її розгляд

6.1. У разі незгоди з висновком хімічної секції вченої ради НТК ІМК НАНУ щодо порушення академічної добroчесності, здобувач освіти має право оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності.

6.2. Апеляція подається особою, відносно якої розглядається питання про порушення академічної добroчесності, у триденний термін після дати отримання висновку для ознайомлення на ім'я першого заступника генерального директора з наукової роботи.

6.3. В апеляції учасник освітнього процесу зазначає:

- персональну інформацію заявника (ПІБ, контактний телефон, електронна адреса, назва структурного підрозділу, посада/група, спеціальність, курс) та викладає суть питання;
- рішення, що оскаржується;
- пояснення того, в чому полягає неправомірність рішення та обґрутування заперечень;
- опис матеріалів та документів, які додаються за потреби.

6.4. Для розгляду апеляції створюється комісія, що складається не менш як із 4 осіб, до складу якої входять перший заступник генерального директора з наукової роботи або заступник генерального директора з наукової роботи, юрисконсульт, представник від науково-педагогічного персоналу та представник здобувачів освіти. Її кількісний і персональний склад затверджується наказом генерального директора.

6.5. Комісія розглядає апеляцію у десятиденний термін та повідомляє особу, відносно якої розглядалося питання щодо порушення академічної добросовісності, формується відповідний висновок.